

16-09-2014

Cirkulære om skærpet anvendelse af sociale klausuler

Dette cirkulære erstatter cirkulære dateret 16.12.2013, dokumentnr. 2013-0245492-1. Udsendelse af nyt cirkulære er betinget af en ændring i bordsbestemmelsen i hhv.:

–Bilag 1a: Udkast til kontraktklausul for beskæftigelse af praktikanter

–Bilag 1b: Udkast til kontraktklausul for beskæftigelse af ledige

Der er videre sket en ændring på i bilag 2 og 3 (Ny kontaktperson).

De tilknyttede bilag fremgår af bilagsoversigt på side 6. De engelske udgaver af bilagene 1a, 1b og 3 er medtaget.

Der er ikke ændringer i den egentlige cirkulærettekst.

Borgerrepræsentationen har på sit møde den 28. november 2013 med virkning fra 1. januar 2014 vedtaget medfølgende indstilling om skærpet anvendelse af sociale klausuler, når der udbydes bygge- og anlægsopgaver samt driftsopgaver.

Det vedtagne kan betragtes som 2. generation af anvendelse af sociale klausuler og indeholder en række ændringer i forhold til Borgerrepræsentationens beslutning fra 2010. Der er derfor udarbejdet nye udkast til kontraktklausuler og nye vejledninger til rådgivere, leverandører og projektledere.

Dette cirkulære består af fire dele:

1. Generelle bemærkninger
2. Bemærkninger til elementerne i beslutningen om skærpet anvendelse af sociale klausuler
3. Rapportering
4. Bilagsoversigt

1. Generelle bemærkninger

De grundlæggende betingelser for, at der lovligt kan stilles krav til private virksomheder om at beskæftige bestemte typer af medarbejdere, er forsat:

- **Tilknytning til kontraktens genstand:** Kravet skal gælde ved udførelsen af den konkrete opgave.
- **Ikke-diskrimination:** Kravet må ikke diskriminere fx udenlandske virksomheder eller arbejdstagere, lige som der heller ikke kan stilles krav om udelukkende at beskæftige unge københavnere.
- **Saglighed:** Kommunen skal være berettiget til at varetage hensynet til fremskaffelse af flere uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder.
- **Proportionalitet:** Kravet til leverandøren skal være rimeligt i forhold til den opgave, der udføres, herunder opgavens økonomiske størrelse.
- **Eksportforbud:** Kravene må ikke knyttes til ydelser, opgaver eller produkter, der produceres i andre lande.
- **Offentliggørelse:** Kravene skal fremgå af udbudsmaterialet og være nævnt i udbudsbekendtgørelsen.

Sagsnr.
2013-0245492

Dokumentnr.
2013-0245492-21

Sagsbehandler
Jørgen Tejlgaard Pedersen
Marie Louise Blauenfeldt

Rådhuset, 2. sal, vær.
50/51
1599 København V

Telefon
3366 2230

E-mail
JTP@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800206

www.kk.dk

Pligten til at undersøge, om der skal stilles krav i et udbud, er som hidtil betinget af, at den udbudte opgave har en varighed på mindst 6 måneder. Ved opgaver af kortere varighed kan der efter konkret vurdering opfordres til at tilbyde beskæftigelse af praktikanter, udvalgte grupper af ledige eller uddannelsesforløb for studerende.

Primært formål – beskæftigelse af praktikanter

Anvendelsen af sociale klausuler har primært til formål at skaffe praktikpladser til personer, der er i gang med en erhvervsuddannelse. Ved 'praktikant' forstås en arbejdstager, med hvem leverandøren indgår eller har indgået en uddannelsesaftale i henhold til lov om erhvervsuddannelser, eller som er omfattet af en lignende ordning i et andet EU-land. Der henvises nærmere til bilag 1a: *Udkast til kontraktklausul for beskæftigelse af praktikanter.*

Sekundært formål – beskæftigelse af udvalgte grupper af ledige eller uddannelsesforløb for studerende

Hvis det primære formål – beskæftigelse af praktikanter – ikke kan opnås, fx fordi opgaven ikke har et tilstrækkeligt uddannelsespotential (målt som andel af faglært arbejde i en opgave), skal der i stedet fokuseres på støttede beskæftigelsesforløb til udvalgte grupper af ledige eller uddannelsesforløb for studerende. Dette kan gøres ved at opfordre til at tilbyde beskæftigelse af den valgte målgruppe eller ved for udvalgte grupper af lediges vedkommende at inddrage det som konkurrenceparameter, hvis det konkret skønnes relevant. Der henvises til bilag 1b: *Udkast til kontraktklausul for krav om beskæftigelse af ledige.*

2. Bemærkninger til elementerne i beslutningen om skærpet anvendelse af sociale klausuler

I det følgende gengives de enkelte elementer i beslutningen efterfulgt af en forklarende tekst. Se bilag 2: *Vejledning til rådgivere* for en mere detaljeret beskrivelse af fremgangsmåde for vurdering af relevante udbud.

2.1 Differentierede tærskelværdier

Af Borgerrepræsentationens beslutning fremgår:

- 1. at det i udbud af renoveringsopgaver, hvor lønudgiften skønnes at være mindst 3 mio. kr. og den samlede entrepris skønnes at være mindst 8 mio. kr., skal vurderes, om der kan stilles krav om beskæftigelse af praktikanter ved arbejdets udførelse. For øvrige udbud på bygge- og anlægsområdet og driftsområdet videreføres tærskelværdierne fra den nuværende ordning – 4 og 10 mio. kr. – for krav om beskæftigelse af praktikanter. Tærskelværdierne gælder også ved udbud af delentrepriser. Der kan i tilfælde, hvor det vurderes, at en opgave indeholder en særligt høj andel af faglært arbejde, stilles krav, selvom tærskelværdierne ikke er nået.*

Udgangspunktet er, at tærskelværdierne på 4 mio. kr. i forventede lønudgifter og 10 mio. kr. i samlet entrepris videreføres. Hvis der er tale om renoveringsopgaver, er værdierne dog henholdsvis 3 og 8 mio. kr., da denne opgavetype typisk har et stort uddannelsespotential.

Når tærskelværdierne passeres, er der pligt til at *vurdere*, om der lovligt kan stilles krav om beskæftigelse af praktikanter. Afgørende for den konkrete

vurdering af en opgaves uddannelsespotentialer er andelen af faglært arbejde i opgaven. Dette varierer erfaringsmæssigt meget, således at der især i anlægsopgaver er en relativ lav andel af faglært arbejde, mens der i renoveringsopgaver er en relativ stor andel. Dette er begrundelsen for de lavere tærskelværdier ved renoveringsopgaver.

I særlige tilfælde, hvor en opgave ligger under tærskelværdierne, men har et stort uddannelsespotentialer fordi opgaven indeholder en særligt høj andel af faglært arbejde, kan der stilles krav, selvom tærskelværdierne ikke er nået.

Hvis det vurderes, at der ikke eller kun i begrænset grad kan stilles krav om beskæftigelse af praktikanter, bør det overvejes at opfordre til beskæftigelse af andre grupper af ledige eller uddannelsesforløb for studerende.

Tærskelværdierne gælder ved alle udbud af bygge- og anlægsopgaver samt driftsopgaver. Undtaget er udbud af rammeaftaler og vareindkøb.

2.2 Kombination af krav og frivillighed

Af Borgerrepræsentationens beslutning fremgår:

- 2. at der i fremtidige udbud, hvor der stilles krav om beskæftigelse af praktikanter, efter en konkret vurdering opfordres til, at tilbudsgivere tilbyder et større antal praktikantårsværk end det krævede, evt. ved at deltage i forsøg med korte praktikaftaler (ned til 2 måneder), eller, såfremt der er en lav andel af faglært arbejde i udbuddet, tilbyder fx støttede beskæftigelsesforløb til udvalgte grupper af ledige eller uddannelsesforløb for studerende,*

Dette punkt kan være relevant i tilfælde, hvor der er usikkerhed om, hvorvidt en leverandør kan beskæftige flere praktikanter end krævet. Eksempelvis opgaver hvor valg af produktionsmetode vil have væsentlig indflydelse på andelen af faglært arbejde.

2.3 Frivillighed

Af Borgerrepræsentationens beslutning fremgår:

- 3. at tilbudsgivere i udbud, der ligger under tærskelværdierne, efter en konkret vurdering opfordres til at tilbyde beskæftigelse af et antal årsværk praktikanter, evt. ved at deltage i forsøg med korte praktikaftaler (ned til 2 måneder), eller, såfremt der er en lav andel af faglært arbejde i udbuddet, tilbyder fx støttede beskæftigelsesforløb til udvalgte grupper af ledige eller uddannelsesforløb for studerende,*

Dette punkt kan være relevant i tilfælde, hvor opgaven vurderes at have en varighed og værdi, der ligger under tærskelværdierne, men indeholder en særlig høj grad af faglært arbejde.

2.4 Mærkningsordning

Af Borgerrepræsentationens beslutning fremgår:

- 4. at de enheder i kommunen, der optræder som bygherrer – primært Center for Anlæg (Teknik- og Miljøforvaltningen) og Københavns Ejendomme (Økonomiforvaltningen) – etablerer en kommunal mærk-*

ningsordning, der synliggør virksomhedernes engagement med hensyn til at tilbyde praktikpladser,

Mærkning anvendes ved opgaver med faste udførelsessteder i det offentlige rum, fx en byggeplads. På udførelsesstedet skal der være en skiltning med følgende tekst: 'På denne arbejdsplads beskæftiges praktikanter/lærlinge for Københavns Kommune'

2.5 Beskæftigelse af praktikanter og/eller udvalgte grupper af ledige som tildelingskriterium

Af Borgerrepræsentationens beslutning fremgår:

- 5. at forvaltningerne kan anvende beskæftigelse af praktikanter eller udvalgte grupper af ledige som et kriterium ved valg af leverandør, hvor det efter en konkret vurdering skønnes relevant,*

Som alternativ til at. pkt. 2 og 3, hvor beskæftigelse af praktikanter tilbydes frivilligt, kan beskæftigelse af praktikanter, efter en konkret vurdering, indgå som et konkurrenceparameter (underkriterium til et tildelingskriterium).

Dette kan både ske i tilfælde, hvor det kombineres med et krav, eller hvor en udbudt opgave ligger under tærskelværdierne – dog således at det er relevant at konkurrere på beskæftigelse af praktikanter.

I udbud, hvor der stilles krav om beskæftigelse af praktikanter, kan beskæftigelse af yderligere praktikanter således indgå som et konkurrenceparameter, hvis det vurderes relevant, fx pga. usikkerhed omkring produktionsmetode.

Tilsvarende kan beskæftigelse af udvalgte grupper af ledige anvendes som konkurrenceparameter, hvis andelen af faglært arbejde er lav.

2.6 'Følg eller forklar-princippet'

Af Borgerrepræsentationens beslutning fremgår:

- 6. at 'følg eller forklar- princippet' som defineret af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen integreres i ordningen for krav om beskæftigelse af praktikanter ved udbud over tærskelværdierne,*

'Følg eller forklar-princippet' indebærer en pligt til at overveje anvendelse af krav om beskæftigelse af praktikanter i forbindelse med relevante udbud.

Forvaltningerne skal, når der er tale om relevante udbud, ved ansøgning om bevilling oplyse, om den udbudte opgave vurderes at indeholde et uddannelsespotentiale og om der således kan stilles krav om beskæftigelse af praktikanter.

Relevante udbud er:

- Bygge- og anlægsudbud med en varighed på mindst 6 måneder og en kontraktværdi på mindst 10 mio. kr. ekskl. moms og en lønsum på 4 mio. kr. eller
- Tjenesteydelsesudbud med en varighed på mindst 6 måneder og en kontraktværdi på mindst 10 mio. kr. ekskl. moms og en lønsum på mindst 4 mio. kr. Kontrakterne skal indeholde et driftselement.

Rammeaftaler og vareudbud er ikke omfattet af princippet.

Hvis der er tale om et relevant udbud, og det vælges ikke at stille krav, skal ordregiveren forklare årsagen hertil.

Som eksempler på forklaring kan nævnes:

- At der ikke er tilstrækkeligt uddannelsespotentialer (lav andel af faglært arbejde) i opgaven
- At der er tale om højt specialiseret arbejde, hvor det ikke er muligt at beskæftige praktikanter
- At der ikke er mangel på praktikpladser inden for det uddannelsesområde, som er relevant i den udbudte opgave.

Se bilag 4: *Vejledning til projektledere* for en mere detaljeret beskrivelse af fremgangsmåde for rapportering om relevante udbud.

3. Rapportering

Forvaltningerne rapporterer to gange årligt, hhv. ultimo maj og ultimo november til Økonomiforvaltningen.

Som hidtil rapporteres antal praktikantårsværk krævet i planlagte og gennemførte udbud efter 1. at. Fra 1. januar 2014 rapporteres også opgavetype, frivillige tilbud iht. 2. og 3. at samt antal praktikantårsværk iht. 5. at.

Det skal af rapporteringen fremgå, hvis der stilles krav om beskæftigelse af andre end praktikanter.

Der skal ikke rapporteres om de konkrete vurderinger vedr. pkt. 2, 3 og 5 i indstillingen.

Økonomiforvaltningen udsender en rapporteringsskabelon, som med fordel kan udfyldes løbende. Der rapporteres første gang primo maj 2014.

4. Bilagsoversigt

Bilag 1 a: Udkast til kontraktklausul for beskæftigelse af praktikanter

Bilag 1 b: Udkast til kontraktklausul for beskæftigelse af ledige

Bilag 2: Vejledning til rådgivere

Bilag 3: Vejledning til leverandører

Bilag 4: Vejledning til projektledere

Bilag 5: Rapporteringsskema om skærpet anvendelse af sociale klausuler

Annex 1 a: Draft contract clause for the employment of trainees

Annex 1 b: Draft contract clause for the employment of job seekers

Annex 3: Supplier Guidelines

Spørgsmål kan rettes til følgende medarbejdere i Økonomiforvaltningen:

Jørgen Tejlgaard Pedersen, mail: jtp@okf.kk.dk, tlf. 33 66 22 30

Marie Louise Blauenfeldt, mail: b61v@okf.kk.dk, tlf. 40 22 34 44